

Số: /TTr-CT
(DỰ THẢO LẦN 4)

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

TỜ TRÌNH

Dự thảo Thông tư của Bộ Quốc phòng ban hành Quy chế về Giải thưởng Lao động sáng tạo trong Công đoàn Quân đội nhân dân Việt Nam

Kính gửi: Đồng chí Đại tướng Phan Văn Giang, Ủy viên Bộ Chính trị,
Phó Bí thư Quân ủy Trung ương, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng.

Thực hiện Quyết định số 569/QĐ-BQP ngày 07/02/2024 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về việc ban hành Chương trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật năm 2024 của Bộ Quốc phòng; Tổng cục Chính trị chỉ đạo cơ quan chức năng triển khai thực hiện soạn thảo dự thảo Thông tư về Giải thưởng Lao động sáng tạo trong Công đoàn Quân đội nhân dân Việt Nam và xin báo cáo đồng chí Bộ trưởng Bộ Quốc phòng cụ thể như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH THÔNG TƯ

1. Cơ sở chính trị

Quán triệt, thực hiện việc thu hút và trọng dụng người có tài năng, trí tuệ, kinh nghiệm trong lao động, công tác ở từng cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng được khẳng định và thể hiện xuyên suốt trong các văn kiện, nghị quyết của Đảng, đặc biệt từ những năm đầu đổi mới cho đến nay; trong đó, phát hiện, bồi dưỡng, sử dụng đúng và đãi ngộ xứng đáng các tài năng là nhiệm vụ quan trọng, cấp thiết. Mặt khác, xuất phát từ đặc điểm tổ chức, biên chế, vũ khí trang bị, cơ sở vật chất... bảo đảm cho Quân đội còn nhiều khó khăn, bất cập; các loại vũ khí trang bị hiện đại cơ bản đều phải nhập khẩu, việc khai thác, sử dụng, bảo quản, sửa chữa đòi hỏi bàn tay, khối óc của đội ngũ cán bộ, nhân viên, chiến sĩ có năng lực trình độ chuyên môn nghiệp vụ, kinh nghiệm, nhất là việc nghiên cứu cải tiến, thay thế linh kiện, vật tư đặc chủng nhập khẩu khó khăn. Qua 80 năm xây dựng và trưởng thành của nền công nghiệp quốc phòng, các công trình, sáng kiến phần lớn đều được phát minh từ thực tiễn lao động, sản xuất, kinh doanh của đội ngũ người "Lính thợ", nhất là ở độ tuổi trên 40, độ tuổi chín muồi của trí tuệ, kiến thức và kinh nghiệm, được trải nghiệm từ thực tiễn, nhưng việc thụ hưởng từ chính sách đãi ngộ trong hoạt động này chưa thực sự tương xứng với thành tích và công lao đóng góp.

2. Cơ sở pháp lý

Thực hiện Luật Thi đua, khen thưởng ngày 15/6/2022; Luật Khoa học và Công nghệ ngày 18/6/2013; Nghị định số 98/2023/NĐ-CP ngày

31/12/2023 của Chính phủ qui định chi tiết thi hành một số điều của Luật Thi đua, khen thưởng; Nghị định số 18/2024/NĐ-CP ngày 21/02/2024 của Chính phủ về Giải thưởng Hồ Chí Minh, Giải thưởng Nhà nước và các Giải thưởng khác về khoa học và công nghệ. Quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết số 791-NQ/QUTW ngày 30/12/2012 của Quân ủy Trung ương về lãnh đạo công tác khoa học công nghệ và môi trường trong Quân đội đến năm 2020 và những năm tiếp theo; Điều lệ Công tác khoa học và công nghệ Quân đội nhân dân Việt Nam ban hành kèm theo Thông tư số 14/2022/TT-BQP ngày 01/02/2022 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng. Phong trào “Lao động giỏi, lao động sáng tạo”; phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật trong Công đoàn Quân đội luôn nhận được sự quan tâm sâu sắc của Quân ủy Trung ương, Thủ trưởng Bộ Quốc phòng, lãnh đạo, chỉ huy các cơ quan, đơn vị trong toàn quân. Cơ quan chính trị và cơ quan khoa học quân sự các cấp đã phối hợp chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị thực hiện bằng nhiều hình thức, biện pháp linh hoạt, sáng tạo. Do vậy, trong gần 30 năm qua đã có 386.921 công trình khoa học, đề tài, sáng kiến cải tiến kỹ thuật, các mô hình học cụ huấn luyện của đội ngũ đoàn viên công đoàn (ĐVCD) trong toàn quân được triển khai ứng dụng vào thực tiễn, góp phần nâng cao chất lượng huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, xây dựng đơn vị chính quy, học tập, công tác, lao động sản xuất, kinh doanh; mỗi năm làm lợi hàng chục nghìn tỷ đồng.

3. Cơ sở thực tiễn

- Thực hiện Nghị quyết Đại hội lần thứ IX Công đoàn Việt Nam, nhiệm kỳ 2003 - 2008 và Chương trình hành động Đại hội VI Công đoàn Quân đội, giai đoạn 2003 - 2008; năm 2006 Tổng cục Chính trị chỉ đạo Ban Công đoàn Quốc phòng phối hợp với các cơ quan chức năng của Bộ Quốc phòng tổ chức Cuộc thi đề tài, sáng kiến trong Công đoàn Quân đội lần thứ I và duy trì Cuộc thi 5 năm một lần. Việc tổ chức cuộc thi đề tài, sáng kiến đã thực sự nâng cao hiệu quả phong trào thi đua “Lao động giỏi, lao động sáng tạo”, khơi dậy tính chủ động, tích cực, say mê nghiên cứu khoa học trong cán bộ, ĐVCD, NLĐ. Cho đến nay, qua 04 lần tổ chức, Cuộc thi đã có 8.523 đề tài, sáng kiến tham dự và có 264 tập thể, 3.738 cá nhân được khen thưởng. Tuy nhiên, từ phong trào “Lao động giỏi, lao động sáng tạo” và các cuộc thi đề tài, sáng kiến trong Công đoàn Quân đội thì hình thức khen thưởng đối với tác giả, tập thể tác giả đạt giải là bằng khen, giấy khen và cao hơn là đề nghị Tổng LĐLĐ Việt Nam tặng Bằng Lao động sáng tạo, chưa có các hình thức khen thưởng khác cho tác giả đạt giải.

- Phong trào công nhân và hoạt động Công đoàn trong Quân đội qua nhiều năm gần đây, nhất là thông qua diễn đàn dân chủ cơ sở và qua hai kỳ đại hội công đoàn (giai đoạn 2018 - 2023 và 2023 - 2028), đông đảo đội ngũ cán bộ, ĐVCD và các đơn vị trong toàn quân đều có ý kiến đề nghị Công đoàn Quân đội cần nghiên cứu, tham mưu xây dựng giải thưởng lao động sáng tạo như Giải thưởng Tuổi trẻ sáng tạo trong Quân đội, nhằm tạo động lực cho cán bộ, ĐVCD say mê nghiên cứu, phát huy trí tuệ trong lao động sản xuất, công tác, góp phần xây dựng đơn vị, Quân đội.

- Hiện nay, Bộ Quốc phòng đang thực hiện Thông tư số 166/2023/TT-BQP ngày 29/12/2023 Ban hành Quy chế về Giải thưởng Tuổi trẻ sáng tạo trong QĐND Việt Nam (Giải thưởng đã thực hiện được hơn 20 năm). Tuy nhiên, đối tượng áp dụng của Thông tư là quân nhân, công nhân quốc phòng, viên chức quốc phòng, công chức quốc phòng và lao động hợp đồng trong Quân đội có tuổi đời không quá 40. Như vậy, đối tượng trên 40 tuổi chiếm đa số hiện chưa có quy định cụ thể “sân chơi trí tuệ” để có điều kiện thụ hưởng chế độ chính sách đối với thành tích kết quả đạt được trong lao động sáng tạo.

Từ những lý do trên, việc ban hành Thông tư ban hành Quy chế về Giải thưởng Lao động sáng tạo trong Công đoàn Quân đội nhân dân Việt Nam là cần thiết.

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM CHỈ ĐẠO DỰ THẢO THÔNG TƯ

1. Mục đích

Xây dựng Thông tư ban hành Quy chế về Giải thưởng Lao động sáng tạo làm cơ sở xét tặng Giải thưởng Lao động sáng tạo trong Công đoàn Quân đội nhân dân Việt Nam, qua đó kịp thời có các chế độ chính sách động viên, khen thưởng đội ngũ cán bộ, ĐVCD có thành tích trong nghiên cứu khoa học, phát huy sáng kiến trong lao động sản xuất, công tác, góp phần xây dựng đơn vị, Quân đội.

2. Quan điểm chỉ đạo

- Việc xây dựng Thông tư phải quán triệt các quan điểm, chủ trương của Đảng, Quân ủy Trung ương - Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị; đồng thời phải bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, thống nhất, đồng bộ của pháp luật hiện hành; phù hợp với tổ chức, biên chế và hoạt động của Quân đội. Phát huy hiệu quả phong trào công nhân và hoạt động Công đoàn, nâng cao chất lượng hoạt động nghiên cứu khoa học, phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, góp phần xây dựng quan, đơn vị, doanh nghiệp phát triển bền vững.

- Thống nhất với Thông tư số 166/2023/TT-BQP ngày 29/12/2023 Ban hành Quy chế về Giải thưởng Tuổi trẻ sáng tạo trong QĐND Việt Nam và kết quả nghiên cứu, khảo sát, đề xuất của Ban Công đoàn Quốc phòng và các cơ quan, đơn vị; bảo đảm phù hợp, chặt chẽ cả về phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng, nguyên tắc, điều kiện xét tặng và hình thức, cơ cấu giải thưởng. Đáp ứng quy định các văn bản hiện hành, yêu cầu nhiệm vụ thực tiễn; kiến nghị, đề xuất của cấp ủy, chỉ huy các cơ quan, đơn vị và tâm tư, nguyện vọng của đông đảo đội ngũ cán bộ, ĐVCD, NLĐ trong toàn quân.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO THÔNG TƯ

Tổng cục Chính trị đã chỉ đạo cơ quan chức năng nghiên cứu soạn thảo Thông tư ban hành Quy chế về Giải thưởng “Lao động sáng tạo” trong Công đoàn Quân đội nhân dân Việt Nam, cụ thể:

1. Tổng cục Chính trị đã ban hành Quyết định số 716/QĐ-CT ngày 02/4/2024 phê duyệt kế hoạch soạn thảo Thông tư về Giải thưởng “Lao động sáng tạo” trong Công đoàn Quân đội.

2. Ngày 22/4/2024, tổ chức hội nghị Ban Soạn thảo, Tổ Biên tập triển khai nhiệm vụ và tổ chức hội thảo đóng góp ý kiến hoàn thành đề cương chi tiết dự thảo Thông tư (lần 1).

3. Tổ chức khảo sát tại 18 đơn vị thuộc các loại hình, gồm: Khối các tổng cục, quân khu, quân chủng, binh chủng, học viện nhà trường, trung tâm, binh đoàn, tập đoàn, tổng công ty, bệnh viện. Qua khảo sát đã tập trung làm rõ những vấn đề còn vướng mắc, bất cập, làm cơ sở Ban Soạn thảo xây dựng hoàn thiện dự thảo Thông tư (lần 2).

4. Dự thảo Tờ trình và Thông tư, xin ý kiến 12 cơ quan chức năng thuộc Bộ Quốc phòng, Bộ Tổng Tham mưu, Tổng cục Chính trị và cơ quan chính trị 54 cơ quan, đơn vị trực thuộc Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng (nơi có tổ chức công đoàn); Ban Soạn thảo, Tổ Biên tập đã tổ chức hội thảo tổng hợp, tiếp thu nội dung tham gia của các cơ quan, đơn vị và hoàn thiện dự thảo Thông tư (lần 3).

5. Ngày 23/7/2024, Tổng cục Chính trị tổ chức Hội thảo xây dựng Thông tư về Giải thưởng Lao động sáng tạo trong Công đoàn Quân đội nhân dân Việt Nam. Các cơ quan chức năng Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị và cơ quan chính trị các đơn vị trực thuộc Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng tham gia góp ý các nội dung cụ thể và thống nhất cao cả về bố cục, nội dung Thông tư, không có ý kiến khác. Tiếp thu ý kiến tại Hội thảo, Ban Soạn thảo hoàn thiện dự thảo (lần 4).

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO THÔNG TƯ

1. Bố cục

Dự thảo Quy chế kèm theo Thông tư gồm 05 chương và 19 điều, cụ thể:

Chương I. Quy định chung, gồm 03 điều (Điều 1 - 3).

Chương II. Điều kiện, hồ sơ, tiêu chí, thang điểm xét tặng, hình thức, cơ cấu, khen thưởng, gồm 04 điều (Điều 4 - 7).

Chương III. Hội đồng, Ban thư ký, cơ quan thường trực, Hội đồng chuyên ngành, gồm 06 điều (Điều 8 - 13).

Chương IV. Quy trình xét tặng, tổng kết, kinh phí, gồm 03 điều (Điều 14 - 16).

Chương V. Quyền lợi, trách nhiệm, xử lý vi phạm, giải quyết khiếu nại tố cáo, gồm 03 điều (Điều 17 - 19).

2. Nội dung cơ bản

a) Tên gọi: Thông tư ban hành Quy chế Giải thưởng “Lao động sáng tạo” trong Công đoàn Quân đội nhân dân Việt Nam.

b) Phạm vi điều chỉnh: Đối tượng, nguyên tắc, điều kiện tham dự; hồ sơ, tiêu chí, quy trình xét khen thưởng; cơ cấu, hình thức giải thưởng, quyền lợi của cá nhân, tổ chức đạt giải; trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị trong tổ chức thực hiện Giải thưởng “Lao động sáng tạo” trong Quân đội nhân dân Việt Nam.

c) Đối tượng áp dụng: Tác giả, tập thể tác giả có nhiệm vụ khoa học và công nghệ, sáng kiến; các cơ quan, đơn vị, tổ chức và cá nhân có liên quan đến tổ chức và hoạt động Giải thưởng.

d) Quy định về nguyên tắc xét tặng; điều kiện, hồ sơ, tiêu chí, thang điểm, hình thức, cơ cấu, khen thưởng; hội đồng giải thưởng; quy trình xét tặng, tổng kết, kinh phí; quyền lợi của cá nhân được tặng giải thưởng, xử lý vi phạm và giải quyết khiếu nại, tố cáo; trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị trong tổ chức thực hiện Giải thưởng.

Tổng cục Chính trị kính trình đồng chí Phó Bí thư Quân uỷ Trung ương, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng xem xét, ký ban hành Thông tư./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Đ/c Chủ nhiệm TCCT (để báo cáo);
- Đ/c Lê Quang Minh, PCN TCCT;
- C20, C10, C35;
- Vụ Pháp chế BQP;
- Lưu: VT, KHTH. K09.

**KT. CHỦ NHIỆM
PHÓ CHỦ NHIỆM**

Trung tướng Lê Quang Minh